

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: SETEMBRE 2011	CONVOCATORIA: SEPTIEMBRE 2011
HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'alumne/a comentarà, dins de l'opció que trie, les **quatre** qüestions sobre el text de l'autor que ha treballat en classe.

1ª qüestió: 2 punts; 2ª qüestió: 2 punts; 3ª qüestió: 5 punts; 4ª qüestió: 1 punt.

OPCIÓ PRIMERA

TEXT I

1 Ja feia temps que havia observat que, pel que fa als costums, cal a vegades seguir opinions que un
2 sap que són ben poc segures talment com si fossin indubtables, com ja he dit abans; però, atès que
3 aleshores desitjava dedicar-me només a la recerca de la veritat, vaig pensar que em calia fer
4 precisament el contrari i rebutjar com a absolutament fals tot allò en què pogués imaginar el més petit
5 dubte, per tal de veure si després d'això quedava en la meua convicció alguna cosa que fos
6 completament indubtable. Així, com que els sentits a vegades ens enganyen, vaig voler suposar que no
7 hi havia res que fos tal com ells ens ho fan imaginar. I, com que hi ha homes que es confonen tot
8 raonant, fins i tot en les matèries més simples de la geometria, i hi cometen paralogismes, pensant que
9 jo estava tan exposat a equivocar-me com qualsevol altre, vaig rebutjar com a falsos tots els
10 raonaments que abans havia tingut per demostracions. I, en fi, considerant que tots els pensaments que
11 tenim estant desperts ens poden venir també quan dormim, sense que llavors n'hi hagi cap que sigui
12 veritat, vaig decidir fingir que totes les coses que fins aleshores havien entrat en el meu esperit no eren
13 pas més veritables que les il·lusions dels meus somnis. Però immediatament em vaig adonar que,
14 mentre volia així pensar que tot era fals, calia necessàriament que jo, que ho pensava, fos alguna cosa.
15 I, advertint que aquesta veritat, "penso, ergo existeixo", era tan ferma i tan segura que ni totes les més
16 extravagants suposicions dels escèptics eren capaces de fer-la trontollar, vaig jutjar que la podia
17 admetre sense escrúpols com el primer principi de la filosofia que cercava.

(R. DESCARTES, *Discurs del mètode*, Quarta part. Traducció de Pere Lluís Font).

QÜESTIONS:

1. Sintetitzo les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
2. Definix els termes relacionats "**dubte**" i "**paralogismes**", partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
3. Redacció: ***Dualisme antropològic en Descartes.***
4. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

OPCIÓ PRIMERA

TEXT II

1 Així, els diferents límits i funcions de la *raó* i del *gust* són fàcilment establerts. La primera procura
2 el coneixement de la veritat i de la falsedat. El segon dóna el sentiment de bellesa i de deformitat, de
3 vici i de virtut. La una descobreix els objectes tal com es troben realment en la naturalesa, sense afegits
4 ni disminucions. L'altre té una facultat productora, i durant i tenyint tots els objectes naturals amb els
5 colors prestats pel sentiment intern, fa sorgir, en certa manera, una nova creació. La raó, pel fet de ser
6 freda i desapassionada, no motiva l'acció, i només dirigeix l'impuls rebut de l'apetit o inclinació,
7 mostrant-nos els mitjans per a aconseguir la felicitat i evitar el sofriment. El gust, en tant que dóna
8 plaer o dolor, i per tant produeix felicitat o sofriment, esdevé un motiu per a l'acció i és el primer
9 ressort o impuls del desig i de la volició. A partir de circumstàncies i relacions, conegudes o
10 suposades, la raó ens porta al descobriment d'allò ocult i desconegut. Però, després que totes les
11 circumstàncies i relacions ens han estat mostrades, el gust ens fa experimentar, a partir del tot, un nou
12 sentiment de culpa o d'aprovació. El criteri de la raó, basat en la naturalesa de les coses, és etern i
13 inflexible, fins i tot per a la voluntat de l'Ésser Suprem. El criteri del gust, nascut de l'estructura i
14 constitució eternes dels animals, es deriva al cap i a la fi d'aquella Suprema Voluntat que va atorgar a
15 cada ésser la seua naturalesa peculiar i va organitzar les diverses classes i ordres d'existència.
(D. HUME, *Investigació sobre els principis de la moral*, Apèndix I. "Sobre el sentiment moral".
Traducció de Vicente Vilana).

QÜESTIONS:

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
2. Definix els termes relacionats "**raó**" i "**gust**", partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
3. Redacció: ***Teoria empirista del coneixement en Hume.***
4. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

OPCIÓ SEGONA

TEXT I

1   Però just en això es troba l'experiment d'una contraprova de la veritat del resultat d'aquella primera
2   apreciació del nostre coneixement racional *a priori*, és a saber, que aquest solament arriba a fenòmens;
3   per contra, la cosa en si mateixa, per bé que real per si mateixa, la deixa però que reste desconeguda
4   per nosaltres. Car el que ens impulsa a anar necessàriament, més enllà dels límits de l'experiència i de
5   tots els fenòmens és l'*incondicionat* que la raó, necessàriament i amb tot dret, exigeix en les coses en
6   si mateixes per a tot *condicionat* i, d'aquesta manera, exigeix completa la sèrie de les condicions.
7   Doncs bé, admetent que el nostre coneixement experiencial es regeix pels objectes en tant que coses en
8   si mateixes, aleshores s'esdevé que l'*incondicionat* no pot ser *pensat de cap manera sense*
9   *contradicció*; en canvi, admetent que la nostra representació de les coses tal com ens són donades no
10   es regeix per aquestes en tant que coses en si mateixes, sinó que més aviat aquests objectes, com a
11   fenòmens, es regeixen pel nostre mode de representació, la *contradicció desapareix*; i admetent, per
12   conseqüent, que l'*incondicionat* ha de trobar-se no en les coses en tant que nosaltres les coneixem
13   (elles ens són donades), però sí en elles en tant que nosaltres no les coneixem, en tant que coses en si
14   mateixes, aleshores es mostra que el que nosaltres admetíem al començament només a títol d'assaig
15   està fonamentat.

(I. KANT, "Pròleg a la segona edició de la *Crítica de la raó pura*", B XX. Traducció de Joan B. Llinares).

QÜESTIONS:

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
2. Definix els termes relacionats "**cosa en si mateixa**" i "**fenòmens**", partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
3. Redacció: ***L'ús pràctic de la raó segons Kant.***
4. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

OPCIÓ SEGONA

TEXT II

1 Home, no busquis l'autor del mal; aquest autor ets tu mateix. No existeix pas cap altre mal que el que
2 fas o pateixes, i tant l'un com l'altre provenen de tu. El mal general només pot trobar-se en el desordre, i
3 veig en el sistema del món un ordre que no es contradiu gens. El mal particular només es troba en el
4 sentiment de l'ésser que sofreix; i aquest sentiment, l'home no l'ha rebut de la natura, ell se l'ha donat. El
5 dolor té poc efecte sobre qualsevol que, no havent reflexionat gaire, no té ni record ni previsió. Treieu els
6 nostres funestos progressos, treieu els nostres errors i els nostres vicis, treieu l'obra de l'home, i tot està
7 bé.

8 On tot està bé, res no és injust. La justícia és inseparable de la bondat; ara, la bondat és l'efecte
9 necessari d'una potència sense límit i de l'amor a si, essencial a tot ésser que se sent. Aquell que ho pot
10 tot estén, per a dir-ho d'alguna manera, la seva existència amb la dels éssers. Produir i conservar són
11 l'acte perpetu de la potència; ella no actua pas sobre el que no existeix; Déu no és el Déu dels morts, no
12 podria ésser destructor i malvat sense perjudicar-se. Aquell que ho pot tot només pot voler el que està bé.
13 Per tant, l'Ésser sobiranament bo perquè és sobiranament poderós, ha de ser també sobiranament just,
14 altrament es contradiria; car l'amor a l'ordre que el produeix es diu *bondat*, i l'amor a l'ordre que el
15 conserva es diu *justícia*.

(J.J. ROUSSEAU. *Professió de fe del vicari savoia*. Traducció de Josep M. Sala-Valldaura).

QÜESTIONS:

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
2. Definix els termes relacionats “**l'amor a si**” i “**ordre**”, partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
3. Redacció: ***Raó i progrés en Rousseau***.
4. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: SETEMBRE 2011

CONVOCATORIA: SEPTIEMBRE 2011

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

HISTORIA DE LA FILOSOFIA

BAREMO DEL EXAMEN:

El alumno/a comentará, dentro de la opción que elija, las **cuatro** cuestiones sobre el texto del autor que ha trabajado en clase.

1ª cuestión: 2 puntos; 2ª cuestión: 2 puntos; 3ª cuestión: 5 puntos; 4ª cuestión: 1 punto.

OPCIÓN PRIMERA

TEXTO I

1 Tiempo ha que había advertido que, en lo tocante a las costumbres, es a veces necesario seguir
2 opiniones que sabemos muy inciertas, como si fueran indudables, y esto se ha dicho ya en la parte
3 anterior; pero deseando yo en esta ocasión ocuparme tan sólo de indagar la verdad, pensé que debía
4 hacer lo contrario y rechazar como absolutamente falso todo aquello en que pudiera imaginar la menor
5 duda, con el fin de ver si, después de hecho esto, no quedaría en mi creencia algo que fuera
6 enteramente indudable. Así, puesto que los sentidos nos engañan, a las veces, quise suponer que no
7 hay cosa alguna que sea tal y como ellos nos la presentan en la imaginación; y puesto que hay hombres
8 que yerran al razonar, aun acerca de los más simples asuntos de geometría, y cometen paralogismos,
9 juzgué que yo estaba tan expuesto al error como otro cualquiera, y rechacé como falsas todas las
10 razones que anteriormente había tenido por demostrativas; y, en fin, considerando que todos los
11 pensamientos que nos vienen estando despiertos pueden también ocurrírsenos durante el sueño, sin que
12 ninguno entonces sea verdadero, resolví fingir que todas las cosas que hasta entonces habían entrado
13 en mi espíritu no eran más verdaderas que las ilusiones de mis sueños. Pero advertí luego que,
14 queriendo yo pensar, de esa suerte, que todo es falso, era necesario que yo, que lo pensaba, fuese
15 alguna cosa; y observando que esta verdad: “yo pienso, luego soy”, era tan firme y segura que las más
16 extravagantes suposiciones de los escépticos no son capaces de conmovérla, juzgué que podía
17 recibirla, sin escrúpulo, como el primer principio de la filosofía que andaba buscando.

(R. DESCARTES, *Discurso del método*, Cuarta parte. Traducción de M. García Morente).

CUESTIONES:

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
2. Define los términos relacionados “**duda**” y “**paralogismos**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
3. Redacción: ***Dualismo antropológico en Descartes.***
4. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo.

OPCIÓN PRIMERA

TEXTO II

1 Así pues, se confirman fácilmente los distintos límites y oficios de la *razón* y del *gusto*. La primera
2 sugiere el conocimiento de la verdad y de la falsedad; el segundo suscita el sentimiento de belleza y
3 deformidad, el de vicio y virtud. Una pone al descubierto los objetos tal como realmente existen en la
4 naturaleza, sin adición ni disminución; el otro posee una facultad productora; de forma que, al
5 abrillantar o deslustrar todos los objetos naturales con los colores que ponen los sentimientos internos,
6 hace surgir en cierto modo, una nueva creación. La razón, puesto que es fría y descomprometida, no
7 constituye motivo para la acción, y solamente dirige el impulso que recibe del apetito o inclinación
8 mostrándonos los medios de alcanzar la felicidad y de evitar la miseria. El gusto, en cuanto da lugar al
9 placer o a la pena y, en consecuencia, constituye la felicidad o la miseria, llega a ser un motivo para la
10 acción y es el primer resorte o impulso del deseo y de la volición. La primera nos lleva a descubrir lo
11 oculto y desconocido a partir de circunstancias y relaciones conocidas o supuestas. Luego que todas
12 las circunstancias y relaciones yacen ante nosotros, el segundo nos hace sentir, a la vista del conjunto,
13 un nuevo sentimiento de censura o de aprobación. La norma de la primera es eterna e inflexible, en
14 cuanto se funda en la naturaleza de las cosas, debido incluso a la voluntad del Ser Supremo; la norma
15 del otro, en cuanto surge de la estructura y constitución de los animales, deriva en último término de la
16 Voluntad Suprema que ha dotado a cada ser de su naturaleza peculiar y ha ordenado las diversas clases
17 y órdenes de existencia.

(D. HUME, *Investigación sobre los principios de la moral*, Apéndice I. “Sobre el sentimiento moral”. Traducción de D. Negro Pavón).

CUESTIONES:

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
2. Define los términos relacionados “**razón**” y “**gusto**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
3. Redacción: *Teoría empirista del conocimiento en Hume*.
4. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo.

OPCIÓN SEGUNDA

TEXTO I

1 Pero en ello mismo reside la prueba indirecta de la verdad del resultado de aquella primera
2 apreciación de nuestro conocimiento racional *a priori*, a saber, que éste sólo se refiere a fenómenos y
3 que deja, en cambio, la cosa en sí como no conocida por nosotros, a pesar de ser real por sí misma.
4 Pues lo que nos impulsa ineludiblemente a traspasar los límites de la experiencia y de todo fenómeno
5 es lo *incondicionado* que la razón, necesaria y justificadamente, exige a todo lo que de condicionado
6 hay en las cosas en sí, reclamando de esta forma la serie completa de las condiciones. Ahora bien,
7 suponiendo que nuestro conocimiento empírico se rige por los objetos en cuanto cosas en sí, se
8 descubre que lo incondicionado *no puede pensarse sin contradicción*; por el contrario, suponiendo que
9 nuestra representación de las cosas, tal como nos son dadas, no se rige por éstas en cuanto cosas en sí,
10 sino que más bien esos objetos, en cuanto fenómenos, se rigen por nuestra forma de representación,
11 *desaparece la contradicción*. Si esto es así y si, por consiguiente, se descubre que lo incondicionado
12 no debe hallarse en las cosas en cuanto las conocemos (en cuanto nos son dadas), pero sí, en cambio,
13 en las cosas en cuanto no las conocemos, en cuanto cosas en sí, entonces se pone de manifiesto que lo
14 que al comienzo admitíamos a título de ensayo se halla justificado.

(I. KANT, “Prólogo de la segunda edición de la *Crítica de la razón pura*,” B XX. Traducción de Pedro Ribas).

CUESTIONES:

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
2. Define los términos relacionados “**cosa en sí**” y “**fenómenos**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
3. Redacción: ***El uso práctico de la razón según Kant.***
4. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo.

OPCIÓN SEGUNDA

TEXTO II

1   Hombre, no busques al autor del mal, ese autor eres tú mismo. No existe otro mal que el que tú
2 haces o que sufres y tanto uno como otro vienen de ti. El mal general no puede estar sino en el
3 desorden, y en el sistema del mundo veo un orden que no se desmiente. El mal particular no está sino
4 en el sentimiento del ser que sufre, y ese sentimiento no lo ha recibido el hombre de la naturaleza, él
5 mismo se lo ha dado. El dolor raramente hace presa en quien, tras reflexionar un poco, no tiene ni
6 recuerdo ni previsión. Quitad nuestros funestos progresos, quitad nuestros errores y nuestros vicios,
7 quitad la obra del hombre, y todo está bien.

8   Donde todo está bien nada es injusto. La justicia es inseparable de la bondad. Y la bondad es el
9 efecto necesario de un poder sin límite y del amor de sí esencial a todo ser que se siente. Quien puede
10 todo, extiende, por así decir, su existencia con la de los seres. Producir y conservar son el acto
11 perpetuo del poder; éste no actúa sobre lo que no es, Dios no es el Dios de los muertos: no podría ser
12 destructor y malvado sin perjudicarse. Quien puede todo no puede querer más que lo que está bien.
13 Por tanto, el Ser soberanamente bueno, por soberanamente poderoso, debe ser también
14 soberanamente justo; de otro modo se contradiría a sí mismo; porque el amor al orden que lo produce
15 se llama *bondad*, y el amor al orden que lo conserva se llama *justicia*.

(J.J.ROUSSEAU. *La profesión de fe del vicario saboyano*. Traducción de Mauro Armiño).

CUESTIONES:

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
2. Define los términos relacionados “**amor de sí**” y “**orden**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
3. Redacción: ***Razón y progreso en Rousseau***.
4. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo.